

مرکز برنامه‌ریزی و پژوهش

فرم درخواست انجام طرح پژوهشی (RFP)

www.emdad.ir

نام دستگاه اجرایی: کمیته امداد امام خمینی^۹ دفتر مرکزی استان:

عنوان طرح: مستند سازی تجربیات مددکاران کمیته امداد امام خمینی (ره)

معرفی اجمالی کمیته امداد امام خمینی^۹:

کمیته امداد امام خمینی^۹ از جمله اولین نهادهایی است که پس از گذشت مدت کوتاهی از پیروزی انقلاب اسلامی ایران در ۱۴ اسفند ۱۳۵۷ توسط رهبر فقید انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی^۹ برای مدت نامحدود و به منظور حمایت و رسیدگی به محرومان و مستضعفان و خودکفا نمودن آنان تأسیس شد.

شیوه اداره کمیته امداد امام^۹ در روزهای آغازین به صورت شورایی بود و یک نفر به عنوان سرپرست، مسئولیت امور اجرایی این نهاد را بر عهده داشت. در تاریخ ۲۰ خرداد ۱۳۶۶ و پس از گذشت حدود ۱۰ سال از فعالیت این نهاد انقلابی اولین اساسنامه کمیته امداد امام(ره) به منظور ایجاد تشکیلات مناسب و برنامه‌ریزی و تمشیت بهتر امور تهیه و توسط بنیان‌گذار کبیر انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی^۹ توشیح گردید و سرلوحه فعالیت امدادگران این نهاد قرار گرفت.

«تلاش در تحقق و بررسی و شناخت انواع محرومیت‌های مادی و معنوی افراد و خانواده‌های محروم و اقدام به رفع آنها، پرداخت مستمری به افراد محروم، اعطای وام به خانواده‌های محروم جهت خودکفا شدن، درمان، کمک به تعمیر مسکن، تحصیل، ازدواج و جهیزیه در حد توان، ایجاد بیمارستان، درمانگاه و داروخانه جهت درمان افراد بی‌بضاعت و تهیه وسایل آموزشی و انجام خدمات فرهنگی و کمک‌های آموزشی» از جمله وظایفی بود که طبق اساسنامه، بر عهده کمیته امداد قرار داشت.

در تاریخ ۲۹ آذر ۱۳۸۰ با اذن مقام معظم رهبری^{زیدعنه}، بازنگری در اساسنامه امداد امام^۹ با توجه به تغییر و تحولات روز انجام و پس از توشیح رهبر معظم انقلاب^{دامت برکاته} در دستور کار قرار گرفت. «بررسی و ارائه پیشنهاد خط مشی‌ها، سیاست‌های اجرایی، طرح‌ها، برنامه‌ها و روش‌های مناسب برای رفع محرومیت‌های نیازمندان در ابعاد مختلف، حمایت موردی از افراد و خانواده‌های نیازمند در برابر مشکلات ناشی از بروز حوادث و بلایای طبیعی و غیرطبیعی، ارائه خدمات مشاوره و مددکاری و حمایت‌های لازم حقوقی و قضایی به افراد و خانواده‌های نیازمند و تمهیدات لازم به منظور احیای فرهنگ انفاق و ایثار، نشر سنت‌های حسنه اسلامی و جلب و هدایت امکانات و کمک‌های مردمی و دولتی و غیر دولتی جهت حمایت از افراد و خانواده‌های نیازمند» نیز به وظایف پیشین کمیته امداد طبق اساسنامه جدید، اضافه گردید.

در تاریخ ۱۶ فروردین ۱۳۹۴ و اصلاح مجدد، اساسنامه توسط مقام معظم رهبری^{دامت برکاته} توشیح گردید. «ارائه تسهیلات قرض الحسنه به نیازمندان در چهارچوب ضوابط مصوب هیأت امنای امداد امام^۹ از طریق ایجاد صندوق قرض الحسنه با جذب سپرده‌های مردمی، بهره‌گیری از امکانات سایر صندوق‌های قرض الحسنه، بهره‌گیری از قرض الحسنه و تسهیلات بانک‌ها و مراکز دولتی و استفاده از سایر ظرفیت‌های قانونی، ارائه خدمات فرهنگی به افراد و خانواده‌های نیازمند و ارتقاء باورهای دینی و سبک زندگی اسلامی آنان از طریق فعالیت‌های آموزشی، تربیتی با بهره‌گیری از ظرفیت حوزه‌های علمیه و دیگر مراکز فرهنگی، ایجاد سازوکار قانونی به منظور هماهنگی و ساماندهی نظارت بر حسن عمل مؤسسات خیریه رسمی مرتبط با فعالیت‌های امداد امام^۹ به سرفصل وظایف این نهاد اضافه گردید.

نوع طرح: بنیادی توسعه‌ای کاربردی **طبقه‌بندی:** عادی محرمانه

الف) بیان مسأله:

در راستای تحقق برنامه‌های تحولی امداد و استقرار وضعیت ساختار سازمانی، یکی از مهمترین عناصر اجرائی در ارائه

خدمات مؤثر و هدفمند به خانواده های جامعه هدف ، مددکار سطح ادارات و مدیریتهای میباید . این جایگاه به عنوان عامل اصلی تعامل ساختاری فی مابین سازمان و مددجو محسوب گردیده و ضمن ایجاد زمینه ارتباط حرفه ای مورد نیاز امکان تخصیص منابع ، امکانات و خدمات سازمانی و فراسازمانی را به نیت بازتوانی و توانمندسازی اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی خانواده های تحت حمایت فراهم می آورد .

با توجه به ماده ۲ اساسنامه امداد امام^۹ هدف از تشکیل کمیته امداد امام توانمندسازی و شکوفایی استعدادها و تامین خودتکایی ، تقویت و رشد ایمانی و اعتقادی نیازمندان و محرومان با ارائه خدمات اجتماعی ، حمایتی ، فرهنگی و معیشتی به آنان می باشد. بنابراین مددکاری در امداد امام^۹ یکی از موضوعات مهم تلقی می شود؛ چرا که همه کارهای امداد مبتنی بر اقدامات و فعالیت های مددکار طرح ریزی می گردد و خدمات امداد بواسطه مددکاران به مددجویان ارائه می شود. در واقع مددکاران بواسطه حضور در میدان مستقیماً با مشکلات مددکاران درگیر و بنابراین از نزدیک با مسایل و چالش های فرایند مددکاری در ارائه خدمت به مددجویان روبه رو هستند و نسبت به آنها آگاه می باشند. لذا هر یک از مددکاران با توجه به گروه هدف (کودکان، جوانان، خانواده، زنان سرپرست، سالمندان و ...) و نوع خدمت ارائه شده دارای تجارب ارزشمند و مهارت های فنی ای می باشند که استفاده از این تجارب قطعاً در ارائه خدمات مطلوب تر یاری رسان خواهد بود. متأسفانه بسیاری از تجارب مددکاران بعد از پایان خدمت به دلیل عدم مکتوب و مستندسازی آنها به دست فراموشی سپرده می شود. این در حالی است که در فرایند مددکاری هر چه اطلاعات دقیق تر و مستندتر باشد به اتخاذ تصمیم مناسب تر کمک خواهد کرد.

مسئله این پژوهش این است که از بدو تأسیس کمیته امداد امام^۹ مددکاران بسیاری (حدود ۴۰۰۰ نفر) در این نهاد مشغول به کار بوده و از تجربه و مهارت های فنی موثری برخوردار می باشند اما متأسفانه تاکنون اقدام موثری برای مکتوب کردن این تجربیات صورت نگرفته است. لذا پژوهش حاضر در راستای رفع این خلاء و با هدف مستندسازی تجربیات مددکاران در دستور کار این نهاد قرار گرفته است.

ب) اهمیت و ضرورت انجام پژوهش:

تجربه، ساده ترین و در عین حال اساسی ترین راه حل مسائل شخصی است. انسان به کمک تجربه قادر است بسیاری از مشکلات خود را حل کند. قسمت اعظم معرفتی که از نسلی به نسل دیگر انتقال یافته، حاصل تجربه ی بشری است. در شرایطی که انسان در حل مسأله ها تجربه شخصی ندارد، راه حل طبیعی آن است که با شخصی که این تجربه را دارد، مشورت کند. در واقع توانایی یادگیری از طریق تجربه یکی از ویژگی های عمده رفتار هوشمندانه بشر است.

همچنین، امروز برای بقا و عملکرد سازمان، عبرت از گذشته و آگاهی از اشتباه و رموز موفقیت، ضروری است. سازمان ها مجبور به یادگیری از تجربه های خود و دیگر سازمان ها می باشند. با مستندسازی تجربه ها، امکان افزایش دانش و یادگیری سازمانی فراهم می شود و با به کارگیری تجربه های مرتبط با کسب و کار، عملکرد سازمانی افزایش پیدا می کند. هر سازمانی باید شکست ها و موفقیت های گذشته خود را مرور کند و به طور سیستماتیک درس هایی از آن بگیرد، به گونه ای که همه کارکنان آن را درک کرده و به آن دسترسی داشته باشند. انتقال تجربه نیروی انسانی در بهبود فعالیت های سازمانی تاثیر مستقیم دارد و زمینه های ایجاد دانش در سازمان را فراهم می کند.

در امداد امام^۹ نیروی انسانی با توجه به نوع فعالیت خود پست های متفاوتی را کسب می کند که از مهمترین آنها می توان به مددکاران اشاره کرد. اهمیت کار مددکاران از این روست که مستقیم با مددجو در ارتباط بوده و از نزدیک با مسایل و مشکلات آنها آشنا می باشند و بر این اساس در خصوص نحوه برخورد با مددجویان، چگونگی ارائه خدمت، نقاط ضعف و قوت فرایند مددکاری و ... و سایر موارد مرتبط با مددکاری در طول دوران خدمت خود تجربیات فراوانی را کسب می کنند که استفاده از این تجارب با هدف جلوگیری از مسیره های اشتباه و یا قوت فرایندهای مثبت قطعاً برای امداد مفید خواهد بود اما متأسفانه بسیاری از تجارب مددکاران بعد از پایان خدمتشان به دست فراموشی سپرده می شود. در فرایند مددکاری هر چه اطلاعات دقیق تر و مستندتر باشد به اتخاذ تصمیم مناسب تر کمک خواهد کرد. اما تاکنون هیچ اقدام مطالعاتی در راستای مستندسازی تجربیات مددکاران صورت نگرفته است و از این رو انجام این طرح برای این سازمان دارای ضرورت می باشد.

<p>(ج) اهداف: هدف اصلی: مستندسازی دانش و تجربیات عملی و اجرایی مددکاران در امداد امام^۹ اهداف فرعی: ثبت و مستندسازی تجربیات مددکاران در برخورد با مسائل متعدد مدجویان مستندسازی مسایل و مشکلات فرایند مددکاری گردآوری روش‌های مددکاری موفق و بومی امداد امام^۹</p>
<p>(د) قلمرو مکانی و زمانی: این تحقیق در سطح ملی و از زمان عقد قرارداد به مدت یک سال انجام خواهد شد.</p>
<p>(ه) شرح درخواست:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ارائه پروپوزال مشتمل بر مسئله، سوالات، اهداف و روش کار ▪ انجام مصاحبه عمیق و کیفی با مددکاران ▪ کدگذاری و مقوله‌بندی مصاحبه‌های انجام شده ▪ مستندسازی و تدوین مجلد تجربیات به صورت موضوعی
<p>(و) دستاوردها و خروجی‌های مورد انتظار: تدوین مجلد مستندسازی تجربیات مددکاران و ارائه گزارش کارشناسی / مدیریتی با رعایت موارد ذکر شده در شرح درخواست</p>
<p>(ز) حداقل شرایط مجری: متخصص در رشته‌های علوم اجتماعی و مددکاری</p>
<p>(ح) انتظارات از مجری: تنظیم جدول زمان بندی، معرفی تیم تحقیق به صورت کتبی، رعایت قوانین و مقررات امداد امام (ره)، استفاده از آخرین منابع و مستندات موجود، گزارش مشکلات مشاهده شده در حین اجرای کار به منظور تحویل در موعد مقرر، حضور در کلیه جلسات مورد نیاز، اعلام نیاز کتبی الزامات مورد نیاز، گزارش دوره‌ای پیشرفت کار مطابق جدول زمان بندی، رعایت اصول محرمانگی اطلاعات به دست آمده، تحویل نسخه‌های پیش نویس و نهایی طرح و ...</p>
<p>(ط) مدت اجرای طرح: از زمان عقد قرارداد به مدت یک سال می باشد</p>
<p>(ی) سقف اعتبارات انجام طرح:</p>
<p>(ک) عناوین مدارک و مستندات پیشنهادی جهت استفاده در تنظیم پروپوزال: اساسنامه کمیته امداد امام خمینی (ره) احکام برنامه پنج‌ساله‌ی ششم کمیته امداد امام خمینی (ره) دستورالعمل ها و بخش نامه های مرتبط با موضوع در حوزه حمایت و سلامت</p>